

Ehdotus jätetaksaksi 1.1.2024

Jokilaaksojen jätelautakunta 30.10.2023 § 30
1772/02.05.00/2023

Valmistelija jätelautakunnan vs. esittelijä Anu Linnala

Asiantuntijana kokouksessa kuullaan Vestia Oy:n toimitusjohtaja Olavi Soiniota ennen asian varsinaista käsittelyä ja sitä koskevaa päätöksentekoa.

Kunnan jätemaksu

Jätelain (646/2011) 78 §:n mukaan kunnan on perittävä järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jätetuilla katetaan jätelain kunnan vastuulle kuuluvan yhdyskuntajätehuollon palvelut, kuten jätteiden kuljetus ja käsittely, hyödyntäminen, jäteneuvonta sekä jätehuollon kehittäminen. Jätetuilla katetaan myös lakisääteisten jätehuollonviranomaistehtävien hoitaminen.

Jätetu on vastattava kunnan tarjoamaa palvelutasoa ja mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

Jätetu, jolla katetaan jäteneuvonnasta, rekisterin ylläpidosta sekä muista vastaavista jätehuollon järjestämiseen liittyvistä tehtävistä aiheutuvat kustannukset, voidaan periä erillisenä perusmaksuna.

Perusmaksulla voidaan kattaa myös vaarallisen jätteen ja muun jätteen alueellisten vastaanottoaikkojen perustamisesta ja ylläpidosta kunnalle aiheutuvat kustannukset. Jätelain mukaisesti jätetuilla saa kerätä enintään kohtuullisen tuoton pääomalle.

Kunnan jätemaksun perusteet

Jätelain 79 §:n mukaan kunnan jätemaksun perusteita ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. Perusteina voidaan lisäksi ottaa huomioon jätteen keräys- ja kuljetusolot kiinteistöllä ja noutoalueella, kunnan keräysvälineiden käyttö sekä kuljetusmatka kuljetettaessa jäte yksittäisenä kuljetuksena.

Jätetu perusteina voidaan käyttää myös kiinteistöllä asuvien henkilöiden määrää, kiinteistön käyttötarkoitusta tai muuta vastaavaa perustetta, jos jätteen määrää tai laatua on vaikea luotettavasti selvittää tai jos se on tarpeellista ympäristö- tai terveyshaittojen ehkäisemiseksi tai jätehuollon järjestämiseksi.

Perusmaksun perusteita ovat kiinteistöllä asuvien henkilöiden lukumäärä tai kiinteistön käyttötarkoitus taikka muu vastaava peruste. Perusmaksu voidaan määrätä kiinteistö- tai talouskohtaisena. Jätetu perusteista määrätään tarkemmin hyväksytyssä jätetuksassa.

Kunnan on tiedotettava jätetuksasta yleisesti siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta jätetukan hyväksymistä koskevan asian käsittelyssä säädetään hallintolain 41 §:ssä.

Kunnan jätemaksua koskevien säännösten soveltaminen kuntien

omistamaan yhtiöön

Jätelain 84 §:n mukaan kunnan jätemaksua koskevia säännöksiä sovelletaan myös silloin, kun kunta on siirtänyt jätehuollon järjestämiseen liittyvät palvelutehtävät tätä varten perustetulle, jätelain 43 §:ssä tarkoitetulle yhtiölle.

Kunnan jätemaksun määrääminen ja suorittaminen

Jätelautakunnan alaisuudessa toimiva viranhaltija määrää jätemaksut kiinteistönhaltijoille jätetaksan mukaisesti siten kuin jätelain 81.1 §:ssä säädetään. Tavallisesti määrääminen tehdään hyväksymällä maksuunpanoluettelot. Jätemaksut suoritetaan jäteyhtiölle, joka toimii jätelautakunnan lukuun hoitaen laskutuksen ja maksukertymien seurannan.

Nykyinen jätemaksutaksa

Jokilaaksojen jätelautakunta on 20.10.2022 § 4 hyväksynyt jätemaksutaksan ja määrännyt sen voimaan 1.1.2023 alkaen. Lautakunnan tekemä taksapäätös on lainvoimainen.

Jätemaksutaksan 13 §:ssä todetaan:

"Tätä taksaa voidaan muuttaa jätelautakunnan päätöksellä lukuun ottamatta arvonlisäveroa, jäteveroa tai muuta vastaavaa maksua, joissa tapahtuvien muutosten vaikutus maksuihin huomioidaan voimaantulopäivästä lukien ilman jätelautakunnan erillistä päätöstä. Tässä taksassa arvonlisävero on huomioitu 24 %:n mukaan ja jätevero 70,00 euroa tonnilta."

Asian selvittäminen ja asianosaisten kuuleminen

Hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Hallintolain 34 §:ssä säädetään, että asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Asian saa tietyissä tapauksissa ratkaista asianosaista kuulematta, mistä säädetään pykälän 2 momentissa.

Hallintolain 41 §:ssä todetaan: Jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta. Asian vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä on ilmoitettava asian merkityksen ja laajuuden kannalta sopivalla tavalla. Asian vireilläolosta ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa, jos se vaarantaa ratkaisun tarkoituksen toteutumisen tai aiheuttaa muuta merkittävää haittaa taikka jos se on ilmeisen tarpeetonta.

Asian valmistelu ja taksaan esitettävät muutokset

Jokilaaksojen jätelautakunnan alueen kuntien jätehuollon palvelutehtäviä hoitava Vestia Oy on 25.10.2023 toimittanut jätelautakunnalle jätemaksutaksaa koskevan valmisteluaineiston. Vestia Oy esittää taksaan muutoksia kohonneiden kustannusten vuoksi.

II Jätehuollon perusmaksu
3 §

Perusmaksuihin tulisi 10 % korotus, pois lukien hyötyjäteastiattomien rivi- ja kerrostalojen maksu, jossa olisi suurempi korotus taksan ohjaavuusvaikutuksen vuoksi (korotus 15,4 %). Perusmaksujen korotus perustuu yleiseen kustannusten nousuun. Lisäyksenä taksaan tulisi perusmaksujen kohtuullistamista ja maksun perimättä jättämistä koskeva kappale Jokilaaksojen jätelautakunnan hyväksymistä (21.06.2022 § 4) Viranhaltijapäätöksissä sovellettavista menettelytavoista ja periaatteista.

III Kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen maksut

7 §

Poltettavaan jätteeseen esitetään 10 % korotusta polton hintatason nousun ja kuljetuskustannusten indeksien nousun vuoksi. Biojätteen käsittelyyn esitetään myös 10–13 % korotus käsittely- ja kuljetuskustannusten nousun vuoksi. Biojätteen osalta on lisätty maininta kuljetushintaan sisältyvästä kiinteistön käyttöön toimitetusta jätteestä (140–240 litraa), kun kyseessä on liittyminen jätehuoltomääräysten mukaiseen säännölliseen tyhjennykseen. Muovipakkausten osalta taksaan on esitetty uutena keräysvälineenä syvä- ja pintakeräyssäiliöt. Lisämaksujen osalta jätehuoltosarjasta poikkeava lukituksen osuutta on esitetty korotettavaksi 10 eurosta 50 euroon kuukaudessa (sis. alv). On todettu, että aiemmalla hinnalla ei ole ollut ohjaavuusvaikutusta.

IV Jätteiden vastaanottomaksut lajittelupihoilla ja hyötyjäteasemilla sekä jätekeskuksessa

8 §

Taksaan on esitetty lisättäväksi lajittelupihojen itsepalveluhinnastot sekä kotitalousasiakkaille että yritysasiakkaille. Lisänä myös vain henkilökunnan paikalla ollessa vastaanotettavien jättejakeiden hinnasto. Lajittelupihojen vastaanottohintoja on korotettu käsittely- ja kuljetushintojen vuoksi samoin kuin yritysten ja maa- ja metsätalouden vaarallisten jätteiden vastaanottohintoja. Joitain termitäsmennyksiä on myös tehty.

Muut nykyiseen jätemaksutaksaan tehtävät täsmennykset ja korjaukset

Jätehuollon perusmaksua koskevassa 3 §:ssä oleva Väestörekisterikeskuksen rakennus- ja huoneistotietorekisteri korvataan käytössä olevalla Digi- ja väestötietoviraston väestötietojärjestelmällä.

3 §:n lisätään maininta, ettei perusmaksu koske ympärivuorokautista hoitoa ja ylläpitoa antavia laitoksia, kuten sairaaloita tai hoivakoteja, eikä perusopetuksen tai toisen asteen oppilaitosten oppilasasuntoloita.

Yhteisen jätteastian käytön ilmoittamista koskeva kohta korjataan 5 §:n. Ilmotukset näistä tehdään Vestialle eikä niitä tarvitse allekirjoittaa.

Perustelut taksaluonnoksen hallinnolliselle käsittelylle

Jätemaksutaksaan esitettävien muutosten perustuessa kuljetuskustannusten ja yleisen hintatason nousuun, asiassa ei ole tarpeen järjestää hallintolain 34 ja 41 §:ssä tarkoitettua menettelyä.

Jätehuollon palvelutasokatsaus

Vestia Oy pitää edelleen vuonna 2024 jätteiden syntypistelajittelua edistävän ja jätehuoltopalvelua ja toimialueen kuntalaisille laajasti ja tasapuolisesti tarjoavan ekopiste- ja hyötyjäteasemaverkoston pääpiirteissään ennallaan, täydentäen verkostollaan tuottajavastuuseen perustuvaa pisteverkostoa.

Esitetyn jätemaksutaksan voidaan katsoa edistävän jätteen syntypaikkalajittelua, jolloin sen ohjaava vaikutus on jätelaissa säädetyn etusijajärjestyksen mukainen.

Esittelijä	jätelautakunnan vs. esittelijä Anu Linnala
Päätösehdotus	<p>Jätelautakunta hyväksyy jätetaksaesityksen jätelain 79 §:n nojalla. Jätetaksa tulee voimaan 1.1.2024 mahdollisesta sen hyväksymistä koskevaan päätökseen haettavasta muutoksenhausta huolimatta.</p> <p>Jätetaksa on voimassa toistaiseksi, kunnes siitä erikseen muuta päätetään. Tämä jätetaksa kumoaa voimaan tullessaan jätelautakunnan 20.10.2022 hyväksymän edellisen jätetaksan.</p> <p>Jätetaksa annetaan yleisesti tiedoksi pitämällä se nähtävillä 1.11. – 30.11.2023 välisenä aikana Ylivieskan kaupungin verkkosivuilla. Lisäksi asiakirjat lähetetään sähköisesti kaikkiin jätelautakunnan toimialueen kuntiin, jotta kunnat voivat pitää jätetaksan nähtävillä.</p> <p>Nähtävillä oloajan jälkeen jätetaksa on saatavilla jätelautakunnan verkkosivuilla.</p>
Päätös	<p>Jätelautakunta hyväksyy jätetaksaesityksen jätelain 79 § nojalla ja päättää asettaa taksaesityksen julkisesti nähtäville 1.11. - 30.11.2023 väliseksi ajaksi.</p> <p>Lautakunta varaa kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuuden esittää mielipiteensä asiasta. Lisäksi jätelautakunta varaa alueen toimialueen kunnille ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille tilaisuuden lausunnon antamiseen taksaesityksestä.</p> <p>Mielipiteet ja lausunnot taksaesityksestä tulee toimittaa jätelautakunnalle 30.11.2023 mennessä.</p> <p>Jätetaksaesitys sekä kuulutus asian vireillä olosta ja vaikuttamismahdollisuuksista pidetään nähtävillä Ylivieskan kaupungin verkkosivuilla. Lisäksi asiakirjat lähetetään sähköisesti kaikkiin jätelautakunnan toimialueen kuntiin, jotta kunnat voivat pitää jätetaksaesityksen nähtävillä kuntalaisille. Nähtävillä olon ja kuulemisten jälkeen jätetaksa tehdään tarvittaessa muutoksia ja se tuodaan jätelautakunnalle päätettäväksi.</p> <p>Pykälän käsittelyn aikana Vestia Oy:n toimitusjohtaja Olavi Soiniota kuultiin asiantuntijana.</p> <p>Pönttiö Fanni saapui pykälän käsittelyn aikana klo 15:12.</p>